

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

FISKARHAMNEN, LIMHAMN. — AMATÖRFOTO AV JOHN GÖRANSSON, LIMHAMN.

22: DRA ÅRG.

DEN 19 DECEMBER 1920

N:o 12

Foto. Jonsson, Gbg

Adolf Alexanderson

I gamla tider, "när sillen kom", gick den upp till stränderna i så stora stäm, att den kunde kastas upp med åran, när man rodde fram bland den. Om där- emot inte sillen självmant kom till fiskaren, så kunde fiskaren inte få någon sill. Inte förr än 1882, då fiskaren Uthult kom från Amerika med den första snörpvaden, som möjliggör fångster även ute i öppna havet. Därtill fordras emellertid, att fiskarna skola "känna" var sillen går fram, innan vaden kastas. Det var förr på vadlagets förman detta ankom. Han släppte ner i vattnet en grov lina av linnetråd med en fast- bunden blykula, och det berodde i hög grad på hans "känslighet", om fångstlaget skulle få något eller inte. Han var vadlagets pamp och att göra opposition mot honom var svårt. Svårast för en ung pojke, som nyss kommit med i laget. Men en gång gjordes en sådan opposition och gjordes med framgång.

Den unge pojken hette Adolf. Han tillhörde ett vadlag, som hade en "okänslig" förman, en, som hade svårt att känna sill i vattnet och intet fick, där andra fått båten full. Det harmade både unge Adolf och hans kamrater. Men Adolf började därjämte fundera. Koppartråd tänkte han, den är känslig i sig själv, ty genom den kan man telefonera. Om man nu ersatte linnetråden med fin koppartråd, så skulle man kanske kunna känna sill, även om man inte var så rasande känslig i fingrarna. Han funderade på saken en hel vinter, arbetade och slet, laget harmades över sin okänslige förman, men dåligt fiske var och förblev det för dem. Adolf var ung, ville ogärna opponera, men en dag gick bud till stan, pojken tog mod till sig och rekvirerade med budet så och så många fam- nar fin koppartråd. "Blir det till ingen nytta, så be- talar jag", sade Adolf.

Koppartråden kom. Den kunde inte hanteras lika vikt som linnetråden, den var styv, trasslig och be- svärlig. Adolf konstruerade i tysthet en apparat, ett hjul med vev, som gjorde koppartråden handterlig. Så gick han i båt. Förman, som rod les före, kände ingenting med sin linnetråd, Adolf roddes efter — och kände.

Nå, då kom en av de vidskepliga gamlingarne i fångstflottan och förklarade, att koppartråd är aldeles förkastlig, med den känner man sill överallt, så att man blir aldeles likasom tokig!

Det var ett svårt slag för Adolf. Men han slapp inte taget. Han experimenterade ännu en gång på egen hand. Och när han övertygat sig själv, sade han stillsamt och lugnt till vadlagets förman: "An- tingen tar Du nu koppartråden med dig i båt — eller går jag i båt utan Dig".

Han hade lagt apparaten med koppartråden i lill- båten. Förman gick i båt, tog linnetråden, kände ingenting, tog koppartråden och — kände sill. Laget kastade, men den gången skedde ingen fångst: vaden trasslade sig och måste tagas i land för att redas ut. Den gryende tron blev emellertid inte knäckt. Dagen därpå kom åter koppartråden till heders — man kas- tade — och laget fick i detta enda kast mer sill än det nånsin fått förut.

Gång på gång provades den underbara koppartrå- den. Alltid med gott resultat. Och när den vintern var slut, hade fångstflottans folk bytt ut linnetråden mot koppar. Men det fanns ännu åtskilliga, som inte gärna ville bli tokiga och känna sill överallt. De hade nöjt sig med en meter koppartråd närr ast kulan — resten linne. För man skulle inte vara glupsk och ta för mycket!

Men numera finns i hela fångstflottan inte ett vad- lag, som använder linnetråd — överallt har man Adolfs

koppartråd och Adolfs apparat att sköta den med. Ett framsteg, som givit oräknade millioner åt vår na- tionalinkomst.

"Adolf är", tillade Martin Koch, då han år 1916 be- rättade denna historia, "nu förman för ett lag raska pojkar, gift, stadig familjefar, landstingsman och all- ting. Vi få väl se honom i riksdagen en vacker dag — ty varför skulle inte dessa havets arbetare ha sin egen representant? De äro ju genom sitt yrke, sin underbara sammanhållning i lagen, sin kommu- nistiska organisation inbördes sedan gammalt skolade att se tillvaron ur en högre synpunkt än det egna lilla jagets — ur den gemensamma kampens synpunkt".

Profetian har slagit in. Den 10 januari 1920 tog fiskaren Adolf Edwin Alexandersson i Bohus Björkö säte i Riksdagens Andra kammare som representant för Göteborgs och Bohus läns södra valkrets.

Adolf Alexandersson är född på Björkö i Öckerö församling i Göteborgs norra skärgård den 31 juli 1875. Föräldrarna voro fiskaren och hemmansägaren Olof Edvard Alexandersson och hans maka Mathilda Ander- sson. Någon annan teoretisk undervisning än den folkskolan bestod erhöi han icke, men han var i be- sittning av ett gott huvud och ett praktiskt förstånd, något, som man både bland hans jämnåriga och de äldre börjat förstå, långt innan historien med koppar- träden inträffade, vilken med ett slag införlivade hans namn med det svenska västkustfiskets hävd. Några anspråk på ekonomisk gottgörelse för sin betydelse- fulla mill onuppfinnning har det icke kunnat falla ho- nom in att framställa, men bland sina yrkesbröder förvärvade han därigenom en position orubbligare än kopparn. Vad Adolf sagt, gällde snart bland fiskare- befolkningen i Göteborgs skärgård som nära nog kungsord, och man tog icke skada av att uppfatta dem som sådana, ty hans lugna eftertanke och klara förstånd ledde honom nästan alltid på rätt spår. Det var därför också helt naturligt, att man efter 1909 års rösträttsreform skulle göra allt för att få ho- nom till sin representant både i länsrepresentationen och i riksdagen. I den förra invaldes han redan 1910, men i riksdagen avhölls han länge av ekono- miska skäl att inträda. På egen önskan fick han plats bland suppleanterna och det var mera en till- fällighet, att han i föl kallades att inträda i Andra kammaren just vid den tidpunkt, då fiskarebefolk- ningen på grund av Tysklands bristande betalnings- förmåga och därav följande avspärning av fisk im- porten såg sig försatt i ett nödläge, vari en represen- tation i riksförsamlingen mera än någonsin gjordes den behöv. Det lider heller intet tvivel, att Alexan- derssons motioner och debattinlägg verksamt bidragit att öppna de beslutande myndigheternas ögon för fiskarebefolkningens nuvarande bekymmersamma fram- tidsutsikter. Regeringen har också kallat honom till ledamot av den fiskerinäringssakkunnig nämnd, vilken för närvarande är sysselsatt med att i samråd med fiskare och fiskhandlare utarbeta förslag ägnade att lätta fiskerinäringens värsta betryck.

Till sin politiska åskådning tillhör Alexandersson det frisinnade partiet, närmast dess religiöst-nykter- hetsvänliga flygel. Men all fanatism är honom fjärran. Inom politiken som i andra lifsförhållanden finner han det maktpåliggande, att klok betänksamhet får vara rådande, men icke en sådan, som lägger hinder i vägen för verkliga framsteg. Historien med koppartråden har i det hänseendet givit en värdefull lärdom, som flera än han själv skulle kunna draga nyttiga slutsatser av.

JUBILEIDAGEN DEN 5 DECEMBER. *Det märkliga gamla rådhuset var vackert smyckat och här samlades stadens innevånare till högtid. Tal hölls varjämte Skaraborgs regementets musikkår och illumination på kvällen bidrogo till en allmän fäststämning. Foto. Lindhe, Lidköping. — Text å sidan 191.*

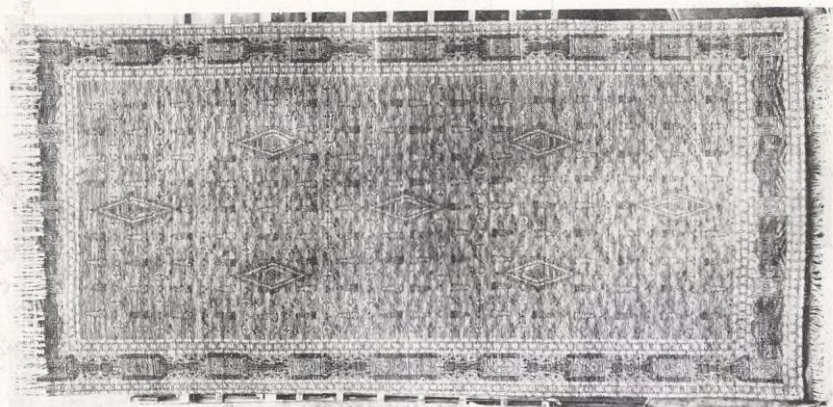

Fot. T. Horin, Alingsås
ANNA JOHANSSON,
Alingsås. — 100 år den 13 dec.

Hundra år fyllde den 13 dec. en av skyddslinjerna i Alingsås landsförsamlings ålderdomshem, Anna Johansson. Född på Koberg i St. Mellby socken, befinner den gamla sig vid förvänsansvärt god vigör, kan läsa och sjä'v laga sina kläder samt äger ett gott och livligt humör. Det enda som besvärar henne är den svaga hörseln.

På Föreningen Svensk Hemslöjd utställes i dagarna en väldig, av textilkonstnärinnan Maja Sjöström komponerad flossmatta, som är något alldeles unikt i fråga om svensk hemslöjdskonst. Den är avsedd för huvudbyggnaden till Lindholmens gård i Uppland och vävd av nuvarande husfrun på den gamla gården, fru Eva Jaede. Dimensionerna äro 5,80×2,75 meter och mönstret består av små regelbundna figurer, vita svanor i svarta fält, på röd botten. I den breda praktfulla bården är invävd Lindholmens gård och Vasakarven samt signaturen: Eva Jaede, Lindholmen 1920.

Det ståtliga arbetet utgör ett vackert bevis för vilken hög ståndpunkt det svenska hemslöjdsarbetet ännu intager, i varje fall när det är som bäst, och torde nog komma att under långa tidrymder utgöra en av den gamla kungsgårdens allra vackraste prydnader. Det kan tilläggas att det lin- och ullgarn varav mattan förfärdigats, utvunnits och beretts vid gården ifråga.

VACKERT PROV PÅ SVENSK HEMSLÖJD. *En av fru Eva Jaede, Lindholmens gård i Uppland, vävd matta av lin vuxet på gården och av ull från egna får. — Foto. Ellqvist, Sthlm.*

TRE HÖGRE MILITÄRA UTNÄMNINGAR.

Överst t. o.: C. A. G. BRAUNERHJELM. Nyutnämnd öfverste och chef för Kronprinsens husarregemente. Foto. Flodin, Stockholm.
 Mellerst: A. H. E. ANKARCRONA. Nyutnämnd öfverste i armén och t. f. chef för Hälsinge regemente. — ofv. Kavaleri, Stockholm.
 T. h.: J. G. SYLVAN. Överstelöjtnant vid Generalstaben Nyutnämnd öfverste i armén.

AXEL BRAUNERHJELM. F 72, uljtn. v. Livreg. drag 9, major i armén 15, överstelöj n. v. Livg. t. h 18; i dagarne utn. t. öfverste o. c. ef. f. Kronprinsens husarreg. —
 HUGO ANKARCRONA. F. 73, uljtn. v. Jönk reg. 94, kapt. v. reg. 07, v. Gen.-staben 11, mjrör där 15, överstelöjtn. v. Vä-terhorrl. reg. 18, transp. t. Svea livg. 20; i dagarne utn. t. öfverste i armén och tf. chef f. Häls. reg.
 GEORG SYLVAN. F 71, uljtn. v. Vend. art. reg. 92, kapt där 04, major v. Gen.-staben o. chef f. dess tekn. avd. sdn 14, överstelöjtn v. Gen.-staben 17; i dagarne utn. t. öfverste i ar. én.
 BROR HASSELOT. F. 82, stud 01, hovr. ex. 05, e o n t. i Skån. hovr. s. å., i Göta hovr. 06. tf. domh. 07-09; e. o. ass i Skån. hovr 11, tf. rev.-srkr. 15, exped.-chef i jordbruksdep 18, hovr.-råd i sistn. hovr. 19, just.-omb. mannens suppl. s. å., rev.-sekr. s. å.; i dagarne utn. t. statssekreterare i jordbruksdep.

Foto Wiklund, Sthlm.
 MAJOR ELOF BERGREN. Ledare för Svenska Rödi korsets läkemedels-expedition till Petrograd. I dagarne återkommen. — Text å sid. 191.

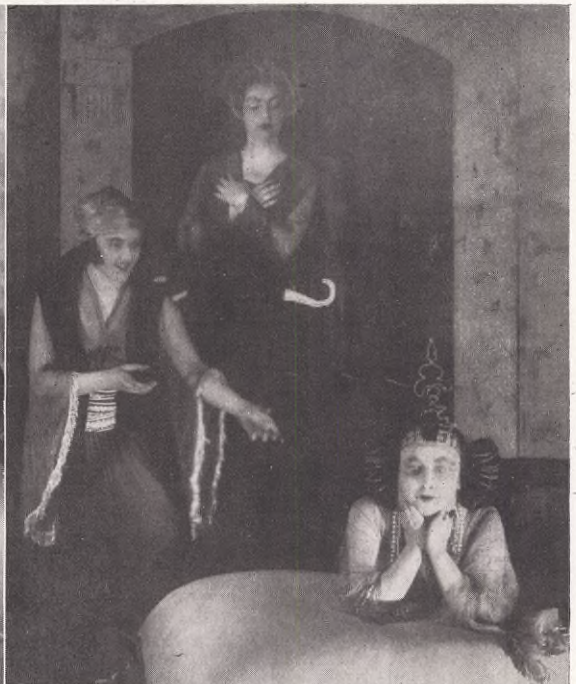

B. C. HASSELOT. Nyutnämnd statssekreterare i Jordbruksdepartementet. — Foto. Bergström, Sthlm.

DANSKA KONUNGAPARET I PARIS. Ankomsten till Gare du Nord, där konseljpresidenten Leygues (synes vid sidan om drottningen) mötte. — Efter fotografi.

LORENSBERGSTEATERNS SENASTE URPREMIÄR.

"TURANDOT", en 1700-tals komedie av Carlo Gozzi. Överst t. v.: Fröknari e Doris Nelson (prinsessan Turandot), Mary Runquist och Doris Söderberg (slavinnorna Adelmä och Zelima); t. h. herr Martin Ericson (prins Kalaf) och fröken Runquist (Adelmä). Nederst: Slutscen med Turandot och prins Kalaf. — Fotos Allard, Gbg.

Det var ett djupt grepp ned i en av världen för längesedan glömd dramatik Lorensbergsteatern i

Göteborg gjort vid sin premiär den 9 december, då den italienske diktaren greve Carlo Gozzis k'nesiska
Forts. å sid. 191.

DE UNDERLIGA VÄGARNA.

UR REVISOR MATTSONS ANTECKNINGAR.

FÖR HVAR 8 DAG AV HUGO ÖBERG.

Forts. fr. n:r 11.

— Du hade kanske skrivit något obehagligt om henne? räckte jag detta alltför mänskliga dokument tillbaka.

— Nej, jag glömde alldeles att hon existerade! log han. Men det var väl inte riktigt bra, det heller.

Han spädde ut sin grogg med mera vatten och fortsatte lugnare:

— Det iörvånar mig bara, att han inte skickat ett extra brev till förklaring. Men han har det väl så hett om öronen, att han inte kommer sig för, och litat för rätten på mitt skarpsinne. Han hör också till de få ingenjörer, som ha arbete i dessa rysliga tider för husbygge. Och mycket arbete, han skulle helt enkelt inte ha tid och orka att stå i med en skilsmässas alla besvärligheter!

— Men ett dagligt helvete orkar han med! måste jag passa in.

— Kanske inte han kan leva utan henne! Allt är möjligt! I denna besynnerliga tillvaro! Allt!

Han satte sig igen och funderade.

— Om några dagar reser jag, så råkar jag honom alltid i telefon! sade han slutligen förströdd. Egentligen borde jag resa redan i morgon, men jag vill inte att man skall tro, att det är en flykt. Jag ska förbereda reträtten på ett lämpligt sätt först!

Vi sutto ännu länge och språkade, innan vi sade varandra godnatt.

Trots sina fasta föresatser att visa sig alldeles oberörd uppträdde Lars emellertid icke under de närmaste dagarna med sin vanliga vigör. Mot henne visade han sig allt stramare, och drog sig slutligen ifrån hela sällskapet.

— Det gör detsamma! sade han. De få tro vad de vill! Den korpsvarta har bränt bort min kärleksjuka med sina ögon!

— När allt kommer omkring är hon kanske mera mänsklig än "den ljuva"! vågade jag raljera.

— Kanske det, ja! sade han frånvarande.

— Om du dröjde här en tid till, så kanske du överflyttade din låga på henne!

— Allt är möjligt har jag ju sagt! log han det bistra leendet. Allt! Till och med att jag kommer på rätt köl igen och tar hemmets roder i egen hand, trotsande alla istadiga fruor i världen!

Nå, äntligen! Just nu kom den drömmande Greta med ett kort från Lars!

— Allt står och väger ännu. Jag bor tills vidare hos vår vän målaren på Söder. Det var som jag sade med det där brevet. Hon postade det själv! Hälsa trällöst!

Ingenting mera, men det var då väl att få ett livstecken! Nu går jag litet lugnare ner till lunchen och möter det hemkomna slädpartiet, som jag hör stoja nere i trappen.

*

Ett par dagar ha gått, som jag inte kunnat göra annat än vegetera, och för övrigt anser jag nu den här sagan från pensionatet i värmlandsskogarna avslutad. Hon reste i dag på morgonen till sitt Karlstad, som hon snart skall lämna på allvar för att gifta sig med sin avundsvärde godsägare. Sista kvällen i salongen var hon älskvärd som förr och gjorde verkligen skäl för det smeknamn Lars givit henne. Dock bad hon mig icke hälsa honom, det var som om han aldrig varit här och så pass länge tillhört vår lilla krets. Men jag tror ändå inte att hon glömmat honom så lätt, Lars är en gång en oförbrännelig fruntimmerskarl och sälle, jag vet en flicka, ändå

yngre än "den ljuva" och lika vacker i sin stil, som gärna skulle vilja gifta sig med honom, om han bleve fri. Men henne är han däremot likgiltig för, som han själv ofta har beklagat.

— Riva ned allt det gamla och bygga upp alldeles nytt, det vore kanske det enda! har han sagt så många gånger. Men man är för betänksam, vågar inte riskera amputationen, utan går där och halar och halar, tills man dör i kallbranden!

Ja, i morgon kväll packar jag och reser, nu har jag fått nog av denna ödemark, snart kan man inte gå här längre på vägarna i sina galoscher och kliva. Slädarna väja ju inte undan heller utan tvinga en, som det ser ut, med flit upp i de höga snödrivorna. Individernas krig, som kommer att fortgå långt sedan nationernas upphört!

— Stig in!

Komiskt, jag skrev ned mitt eget utrop! Det var svarta Greta med ett nytt kort från honom:

"Underverkens tid är inte förbi! Du kan komma nu när som helst, din hushållerska är hemma och väntar liksom en hel flock mer eller mindre, mest mindre, interneringsmässiga m'are, aktörer, författare och disöser. Stadsfullmäktigen Alma Bo'sjevika hälsar, hon är inbegripen i en upprörande flirt med Skandinavien's Stora Svada, han är ledig från teatern i kväll. Hur länge skall dessa människors gräsliga ofog fortvara? Välkommen!

Jaså, det låter så! Det var längesedan jag hörde den tonen. Då kan jag lägga ned pennan för i dag. Epilogen får jag i Stockholm.

*

Söndag. En vecka har gått, åter sitter jag vid mitt eget skrivbord och stirrar ut i storstadens töckniga luft. Inte längre några smärta tallar med fantastiska snöklimpar ute på kvistarna. Ingen liten ekorre, som sitter och knapar och låtsas bli förfärligt rädd, när han får se mig, å han nästan ramlar i marken. Inga vita sjöar och blåa åsar. Bara den grå väggen i en hyreskasern mitt emot.

Ja, i går kväll var han hos mig och berättade.

— Nu när jag är över det värsta, kan jag erkänna, att jag knappast hade något hopp kvar, där jag satt på tåget! började han. Men det gjorde inte så ont, som när jag var sjuk, en viss apati hade gripit mig. Jag visste att vår vän målaren och ett par till skulle möta vid centralen, och ännu hade jag pengar för ett par veckor.

Han drog litet tungt efter andan,

— Jag är inte van vid den här tjocka luften ännu! fortsatte han med ett försök att le. Men får man sitta med bröderna några kvällar och röka och berusa sig, så blir man väl fån igen! Det finns ju välvilliga människor, som kallar en för alkoholist och säger att man suttit i ternerad, så enkel var den tragiken! Nå, det kan vi skratta åt nu!

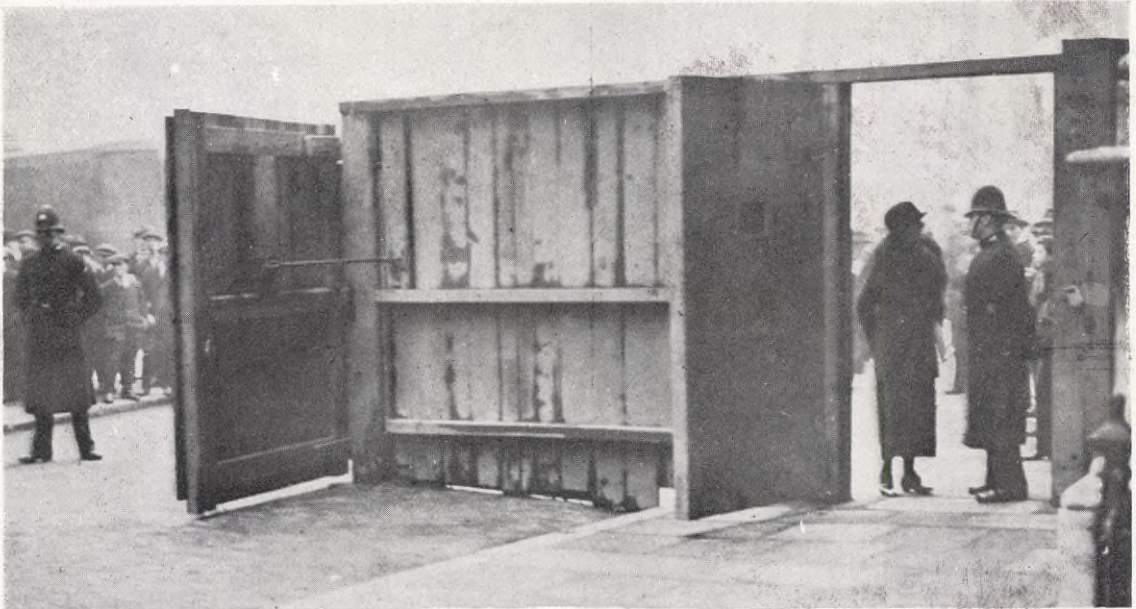
Vi sutto åter vid en grogg och skålade.

— Du, jag tänker på henne, la douce! log han vemodigt. Det var allt ett angenämt alkoholisthem ändå! I hela mitt liv kommer jag aldrig att glömma den fristaden!

Han stirrade drömmande, så tog han upp igen:

— Det kändes minsann att nödgas lämna den och fara till gamla fronten igen! Att packa och resa har jag alltid tyckt vara som förberedelser till döden, nu var jag redan död och i helvetet! Och evig som fördömmelsen lär vara tycktes också resan. Men det måtte bara ha varit skärselden, efter den hade en övergång! Nå, där satt jag åter i vännernas krets,

Forts. å sid. 190

VID INFARTEN TILL PARLAMENTET UPPFÖRD BARRIKAD till skydd mot Sinn-fein attentat. Ingen slipper igenom utan klara papper, och vår bild togs just när en kvinnlig parlamentssekreterare hade att dokumentera sig för den påpasslige vaktaren.

Hänvisande till vår artikel i föregående nr om den irländska (sinn-feinska) upprorsrörelsen, återgiva vi för dagen en del bilder, dels från de sinn-feinska mordbrandsanläggningarna i Liverpool Bootle, dels från London, vilka sistnämnda illustrera de omfattande säkerhetsåtgärder som av myndigheterna vidtagas för att skydda regeringens och parlamentets medlemmar liksom även regeringsbyggnaderna mot

de sinn-feinska attentat, vilkas planläggning man kommit på spåren.

De förhoppningar om en fredlig lösning av den irländska frågan, vilka knutits till de försonliga uttalanden, som nyligen gjorts av engelska premiärminister Lloyd George och den irländske pastorn O'Flanagan, vilken efter Griffiths häktning betraktas som sinn-feinarnes ledare synes hava varit för tidigt väckta. Den engelska regeringen intager åter, enligt vad det uppgives efter påtryckning av det konservativa partiet en skarpt avvisande hållning gentemot de irländska önskemålen. På andra sidan har exekutivrådet för sinn-feinska organisationen förklarat, att det icke godkänner O'Flanagans fredsuttalande, vilket bör tagas endast som ett uttryck för hans personliga mening.

Till bild å sid. 192.

Det ö er *Bajonettgraven* vid Thiaumont i Frankrike resta imponerande minnesmärket avtäcktes den 8 dec. under stora högtidligheter av president Millerand.

Man torde ännu minnas den oräparde tragedi, vars minnesmonumentet vill hufvasta. Den 12 juni 1916 under slaget vid Thiaumont befunno sig ett antal soldater, tillhörande 137:de franska infanteriregementet, i en utgrävning i marken, som på denna plats var av synnerligen lös beskaffenhet. Soldaterna stodo i givaktställning med geväret vid sidan beredda till ögonblickligt ingripande i striden. En språnghomb av grov kaliber exploderade i närheten, vid den vildsamma krevaden sattes de lätta jorlagren i häftig rörelse och slog i en kvävande stormflod samman över soldaternas huvuden. Efter striden återfanns denna grav med bajonetterna stickande upp ur mullen, vittnande om att de döda allt fortfarande intogo givaktställningen från det ögonblick då jordböljan sköljde över dem.

Den bild graven erbjöd var av en djupt gripande verkan, och det beslöts, att platsen skulle fridlysas i det skick, vari den befann sig för att vittna på samma gång om krigets brutalitet och om det hjältemod, som besjälade franska armén och tillförde den segern.

Senare antogo de franska myndigheterna ett av en rik amerikan G. T. Rand gjort erbjudande att på graven resa ett minnet värdigt monument. Det är detta i enkel stil utförda storslagna minnesmärke, som nu invigts. Monumentets skapare är en fransk arkitekt André Ventre.

I det första i januari utkommande numret

börjar en ny följetong

av utomordenligt, spännande intresse, skriven av *Fugh Walpole*, en av det moderna Englands ypperste och samtidigt mest populäre författare

Romanen heter "*Den gröna spegeln*" och översättes av fröken Ebba Aterberg. Red.

AV SINN-FEINS ANLAGDA ELDSVÄDOR BLAND LIVERPOOLS ENORMA BOMULLS- OCH TRÄVARUUPPLAG.

Bild från ett av de stora magasinskomplexen i vilket bomull till ofantliga värden brann upp efter förstördes.

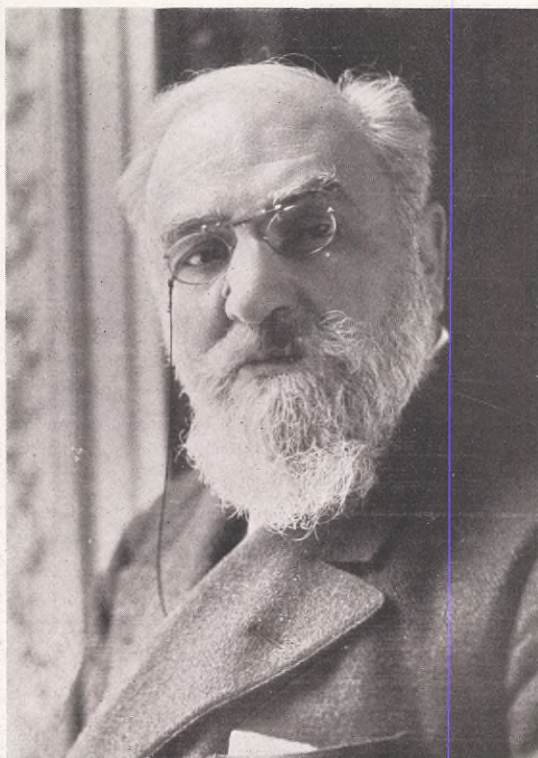

WOODROW WILSON.
Förenia Staternas president.

Av Norska Stortingets Nobelkommitté tilldelad fredspriset för 1919. — Efter porträtt.

Nobeldagen firades den 10 dec. med stor högtidlighet i Stockholm och K:istiania.

Nobelstiftelsens i Stockholm fästlighet ägde rum i Musikaliska akademiens stora sal. Bland de närvarande märktes konungen, hertigparet av Västergöt-

LÉON BOURGEOIS.

President i Franska senaten och i Nationernas förbunds råd. Av Norska Stortingets Nobelkommitté tilldelad fredspriset för 1920. — Efter senaste porträtt.

land och prinsessan Märtha samt vidare stats- och utrikesministrarne, ett flertal av regeringens övriga medlemmar, varförutom en talrik och representativ samling av akademiledamöter och andra lärje infunnit sig.

Forts. å sid. 191.

NOBELFÄSTEN I STOCKHOLM Å MUSIKALISKA AKADEMIEN. I infällningen synes fr. v. Knut Hamsun, professor Krogh och direktör Guillaume. — Pressfoto.

DEN NORSKA JÄRNVÄGSMANNASTREJKEN.

Norska järnvägssträjkens synes, av allt att döma, taga den utveckling mot ett nederlag, man på omdömesglitt håll redan från början väntat. Järnvägssyresen har tillämpat en försiktig och framgångsrik taktik medels ett successivt återupp agande av driften, vars omfångning fått bestämmas av de förnanden varande möjligheterna och utan all forcering, vilken lätt skulle kunna fram-

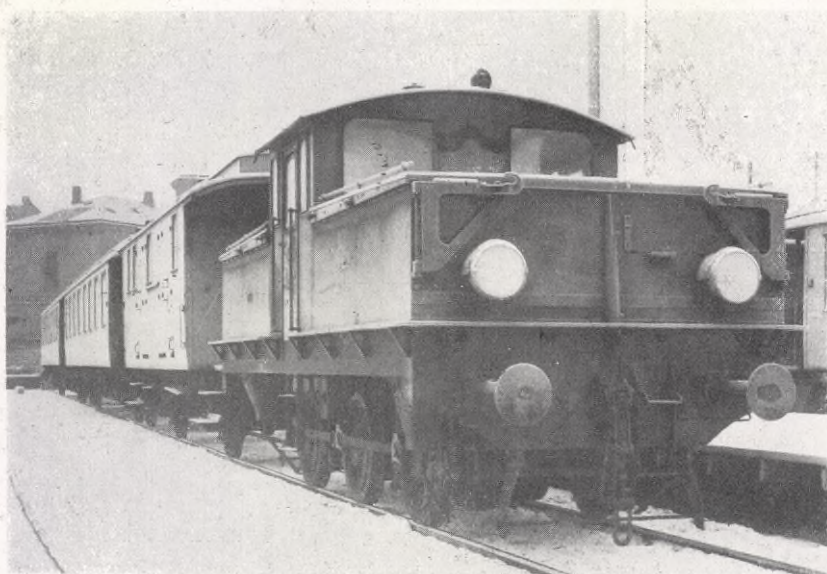
kalla ödesdigra bakslag. För varje dag som gått hava nya tåg kunnat in-ätas, och järnvägstrafiken är nu tillräckligt stor för att tillsammans med ångbåstrafiken och de upprättade bilroterna motsvara de i någon mån modererade krav allmänheten ställer på kommunikationsmedlen. Dessa förhållanden, på-

Forts. å sid. 186.

ARBETAREDEMONSTRATION I KRISTIANIA DEN 4 DECEMBER. Den icke alltför imponerande folkmängden hör å Yungtorget, ytterlighetepartiets ledare Martin Trammæl (X). Överst i. h.: ALBERTI, järnvägsmannaförbundets ordförande och en av rörelsens ledande. — Efter fotografien.

NORSKA STATSBANORNA BEGAGNA SIG FÖR FÖRSTA GÅNGEN AV ELEKTRISKT LOKOMOTIV UNDER JÄRNVÄGSMANNASTRÄJKEN. — Efter foto.

Norska statsbaneförvaltningen överraskade här omdagen allmänheten med att mitt under pågående järnvägssträjk insätta ett med elektricitet drivet tåg i lokaltrafik mellan Stabæk och Kristiania. Det har varit känt, att man sedan rätt lång tid tillbaka arbetat på att elektrifiera Kristiania—Drammen banan, men att man redan nått så vitt att ett elektriskt tåg stod till förfogande nu, när det med anledning av lokmännens sträjk var så synnerligen välbehövt, kom som en fullständig och utomordentligt glädjande överraskning för allmänheten.

Forts. fr. sid. 185.

verka i nedstämmande riktning de sträjkande järnvägsmännen, bland vilka en stark rörelse synes göra sig gällande för arbetets återupptagande. Det finnes dock även grupper som kräva att stors räjken skall tillgripas för att föra järnvägsmännens sak till seger.

Lördagen den 4 dec. anordnades en sträjkdemonstration på Youngtorget i Kristian a, vid vilken talarne voro ledaren för det norska socialistpartiet, inom vilket vänsterelementen som bekant äro i majoritet, *Tranmøl*, och järnvägsmannaförbundets ordf. *Alberti*. Den förre förklarade, att den norska arbetarevärlden nu rustar sig för att bringa järnvägsmännen seger men sedan för den stora revolutionen. Alberti betecknade däremot sträjken som heit och hållet en lönestrid.

Järnvägssträjken har inom stortinget lett till borgerlig samling, i det att de frisinnaade lämnat sitt medgivande till att skattefrågan, vars upptagande till behandling skulle lett till högerministärens avgång icke skall behandlas förrän vid nästa storting. Det ifrågavarande skatteprogrammet innebär en sl. gs förmögenhetskonfiskation, vilken man på frisinnaat håll velat tillgripa som en uiväg ur statens ekonomiska svårigheter.

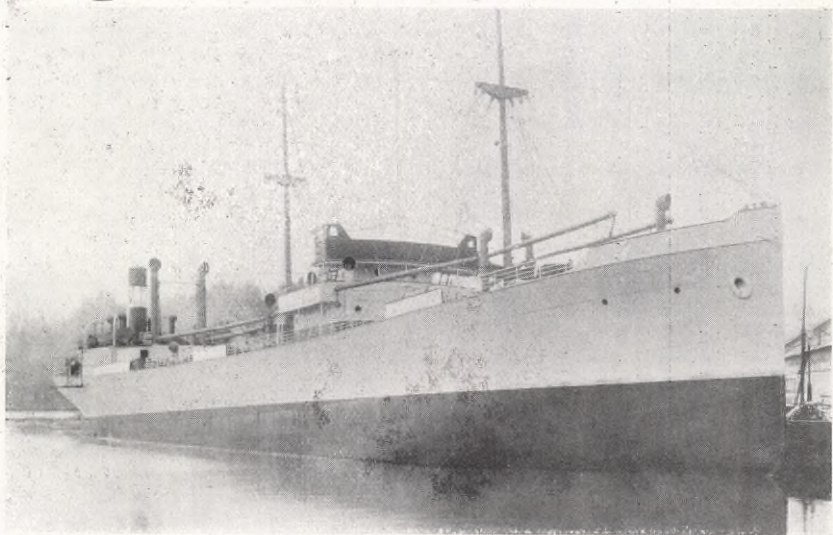
PRENUMERATION

å HVAR 8 DAG för 1921 bör verkställas genast — helst före jul! Därigenom undviks ett säkerligen ovälkommet avbrott i tidningens regel-
:- bundna expediering. :-
Prenumerera å närmaste postanstalt!

--- Se annonser å sid. 12, 20 och 24. ---

På beställning av *Stockholms Rederiaktiebolag Svea* har på Finnbooda varv färdigbyggt ett ståtligt motorfartyg Finn, som den 3 december fördes på en provtur genom Stockholms skärgård. Fartyget, som i längd mäter 275 fot och i bredd 41 fot, lastar omkring 3,000 ton och är försedd med propellermaskineri, om två Atlas-Dieselmoter, vilka arbeta enligt tvåtaktsprincipen samt vid 150 varv pr min. utveckla sammanlagt 1,000 hkr.

Vid under första färden företagna prov uppnåddes en hastighet av cirka 12 knop. Vidare demonstrerades hurusom i och för omkastning från full fart framåt till full fart back, en manöver som utfördes med två enkla handgrepp, erfordrades endast 10—15 sekunder. Experter, som medföljde på turen, gävo de bästa vitsord åt fartyget och dess prestationer.

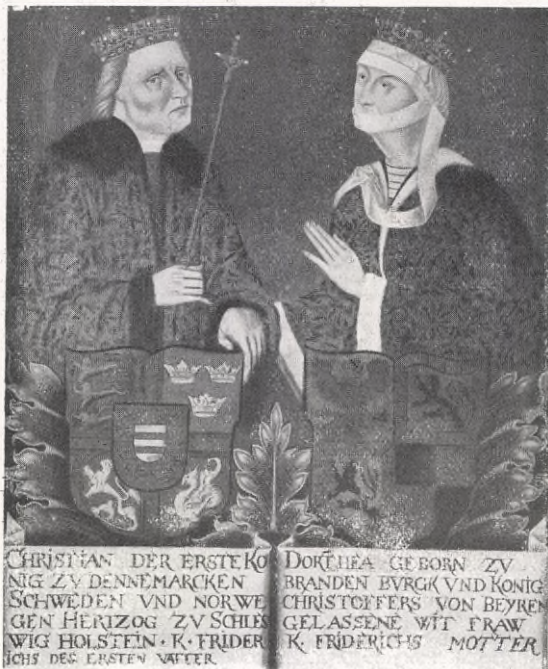
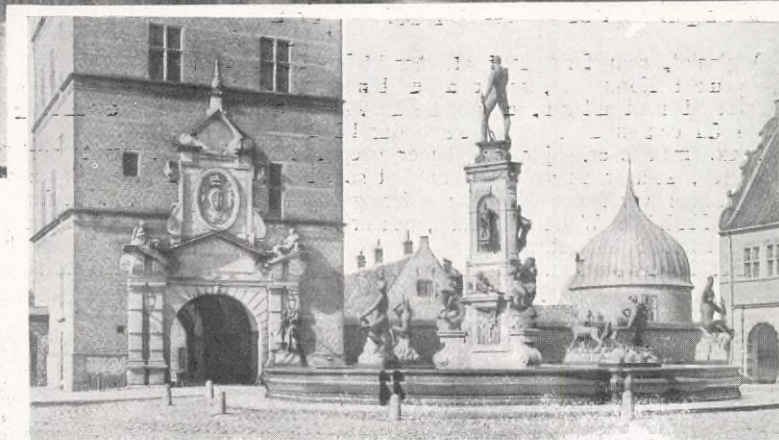
STOCKHOLMS REDERIAKTIEBOLAG SVEA'S NYA MOTORFARTYG "FINN". byggt på Finnbooda varv. — Efter foto.

Överst: FREDERIKSBORG SLOTT MED DET NATIONALHISTORISKA MUSEET.

Mellerst: NEPTUNUS FONTÄN utförd av Adrian de Vries i Prag. Bortförd av svenskarna 1658, omkonstruerad efter originalen på Drottningholm.

Nederst: KRISTIAN I OCH DROTTNING DOROTHEA, änka efter Kristoffer av Bayern.

1. Kungliga personer.

Vid den lilla staden Hilleröd ligger Nordens mest betydande äldre renässansslott, *Frederiksborg*, uppfört av mörkrött tegel under åren 1602—1620 av konung Kristian IV. Slottet är byggt på tre små öar och huvudbyggnaden äger fyra våningar. Det hela gör ett mäktigt intryck, och omgivningen, bokskogarne och den i gammal fransk stil anlagda trädgården med klippta häckar och terrasser är typiskt dansk. Den yttre borggården prydes av en storartad *Neptunusfontän*, kopia i brons 1888 av den ursprungliga, som 1623 utfördes av Adrian de Vries, men vars figurer 1658 såsom krigstroféer bortfördes av svenskarne och finnas på Drottningholm. I slottskyrkan, i vilken danska konungarne krönas, finnas uppsatta elefanterridarnas och kommandörernas med stora korset av dannebrogorden vapensköldar.

Slottet ödelades 1859 av en eldsvåda; 1877 erhöll bryggaren, kaptenen, d:r J. C. Jacobsen (fader till Glyptotekets grundare, bryggaren d:r Carl Jacobsen) tillstånd att där upprätta ett nationahistoriskt museum. Samlingarne, som förvaras i 64 rum, utgöras av gipsavgjutningar och kopior av monument och byggnader m. m. från de förlorade danska provinserna; rumsinteriorer med målningar och konstföremål hopsamlade från danska adelsgheds; tavlor med motiv ur Danmarks historia och krig emot Sverige, å vilka

CHRISTIAN DER ERSTE KÖNIG ZV DENNEMARCKEN SCHWEDEN VND NORWEGEN HERIZOG ZV SCHLESWIG HOLSTEIN K. FRIDERICHS DER ERSTEN VÄFFER.
DOROTHEA GEBORN ZV BRANDENBURG VND KONIG CHRISTOFFERS VON BEYRENGELASSENE WIT FRAW K. FRIDERICHS MÖTTER.

Efter fotografier.

DROTTNING KRISTINA AV SVERIGE, oljemålning av okänd konstnär. — Efter fotografi.

svenskarne vanligen lida nederlag samt ett betydande porträttgalleri, varibland ett 40 tal svenska porträtt. Av stort kulturhistoriskt intresse är en kopia av den berömda *Bayeux tapeten*, som framställer normanernas erövring av England 1066.

DROTTNING KRISTINA AV SVERIGE, Oljemålning av okänd konstnär. — Efter fotografi.

Originalen, som förvaras i ett särskilt hus i staden Bayeux i Normandie, består av en bunt av linne, broderad med ulgarn, ej mindre än 70 meter lång och 50 centimeter bred samt avbildar 1,512 föremål t. ex. människor, djur, byggnader, skepp. Bayeux tapeten, som är ett såväl konstnärligt som historiskt betydande verk, antages hava förfärdigats av drottning Mathilda, Wilhelms gemål, och är med all säkerhet från 1000-talet.

Det är ett stort antal ovanliga och konsthistoriskt

intressanta porträtt, särskilt av medlemmar tillhörande Sveriges konungahus, som förvaras å Fredriksborgs slott. Man förvänar sig emellertid över att i det förnämsta praktgemälet, Riddarsalen, finna de stora ryttarbilderna av konungarna Carl X Gustaf, Carl XI, Carl XII och helfigurporträttet av Oscar II, som fått

DROTTNING HEDVIG ELEONORA. Målning av D. K. Ehrenstrahl. — Efter fotografi.

DROTTNING ULRIKA ELEONORA D. Ä. Målning av D. K. Ehrenstrahl. — Efter fotografi.

KONUNG KARL X GUSTAV AV SVERIGE. Målning av D. K. Ehrenstrahl. — efter fotografie

KONUNG KARL XI AV SVERIGE. Målning av D. K. Ehrenstrahl. — efter fotografie

en hejersplats, vilken skulle reserverats åt danska konungar. Förklaringen är nog den, att dessa porträtt äro synnerligen vackra och genom sin storlek lämpliga att placera där. Samlingarna äro ordnade med den mest utsökta smak. Det är ett mönstermuseum och inspektören för detsamma har varit föregångsmannen på porträttforskningens område, utgivaren av det dyrbara verket "Danske malede Portraeter" E. F. S. Lund.

Kristian I (f. 1426, konung i Sverige 1457 – 1464, † 1481) och *drottning Dorothea* (enka efter Kristoffer av Bayern) (f. 1431 † 1495; oljemålning av okänd mästare. Porträttet har följande inskription: *Christian der Erste König zu Dennemarcken Schwenen und Norwegen Hertzog zu Schleswig Holstein. K. Fri-*

dericks des Ersten Vatter" — "*Dorthea geboren zu Branden Burgk und König Christoffers von Beyren gelassene wit Fraw. K. Fridericks Motter*".

Konung Kristian I är stamfader till det oldenburgska konungahuset i Danmark, till den 1751–1818 i Sverige regerande holsteingottorpska ätten och ryska kejsarfuse. I slaget vid Brunkeberg 1471 blev han sluten genom kinden och då man för några år sedan öppnade hans grav i Roskilde domkyrka fattades två tänder i underkäbben. Skelettet visar, att konungen var stor och kraftigt byggd. Han kröntes i Uppsala 1457, men förjagades 1464 från Sverige. Drottning Dorothea besölte påven för att få Sten Sture bannlyst, vilket den senare ej brydde sig om.

KONUNG KARL XII AV SVERIGE. Målning av okänd konstnär. — efter fotografie

På Gripsholm finnes flere porträtt av detta konungapar.
Drottning Kristina av Sverige (f. 1626, regerade 1632—1654, † 1689) oljemålning av okänd konstnär. Porträttet är av samma typ, som den av P. Soatman i Harlem 1650 återgivna i gravyr sannolikt efter David Becks målning.

Kristina bär svart klädning försedd med vit spetskrage, om halsen ett collier av stora pärlor. På bröstet ett smycke av pärlor.

Drottning Kristina, oljemålning av okänd konstnär. Porträttet närmar sig den Wucktors'ka typen, som visar henne vid äldre år. Drottningen bär uringad klädning kantad med spetsar och prydd med en juvelagraff.

Karl X Gustaf (f. 1622, konung 1654, † 1660) oljemålning av *D. K. Ehrenstrahl*. Konungen sitter på en vit stridshingst, som stegrar sig. Klädd i dräkt av guldbrokad; pansar; hjälm med vit fjäderbuske; kommandostav i höger hand. Sadeltäcket eller valltrappen är av brokad med ovanligt rik guldbotten s. k. drap d'or. Nederst å ryttarebilden läses: "*Carolus Gustavus Rex Suecia*". I bakgrunden landskap.

Drottning Hedvig Eleonora av Holstein Gottorp (f. 1636, förmäld 1644 med Karl X Gustaf, † 1715) målning i olja av *D. K. Ehrenstrahl 1691*. Gåva av Oberst E. Hansen. Drottningen är klädd i klädning av guldbrokad; hermelinsmantel; pärlor i öronen, om halsen och på bröstet en juvelagraff. Mörk bakgrund; oval, rikt skuren ram.

Karl XI (f. 1655, konung 1660, † 1697) målning i olja av *D. K. Ehrenstrahl*. Konungen har å huvudet mörk allongeperuk, hatt samt är iförd gul rock av guldbrokad. Han sitter på sin häst med fältherrestaven i höger hand och med den vänstra håller han tyglarne. I bakgrunden ett landskap. Följande inskription finnes målad å bilden: "*Carolus XI Rex Suecia A:o 1696*".

Drottning Ulrika Eleonora d. ä. av Danmark (f. 1656, förmäld med Karl XI 1680, † 1693) målning i olja av *D. K. Ehrenstrahl*.

Drottningen är målad i profil; klädd i grå siden-

klädning samt blå hermelinskappa. Oval, rikt skuren ram.

Karl XII (f. 1682, konung 1697, † 1718) oljemålning av okänd konstnär. Konungen sitter till häst; klädd i blå rock och med dragen värja. I bakgrunden en ruin och ett slagfält. Ryttarbilderna försedd med inskriptionen "*Carolus XII Rex Suecia*".

Bland övriga porträtt och historiemålningar antecknas följande: Konung Albrecht av Mecklenburg överräcker sin krona till drottning Margaretha av den holländske 1600-tals målaren Gerard Honthorst; unionskonungen Kristian I mottager en medalj av påven Sixtus IV under ett besök i Rom 1474, kopia efter en freskomålning i hospitalet St. Spirito i Rom; Kristian I mottager den förgyllda rosen av påven Sixtus IV år 1474 av 1600-tals målaren Jurian Ovens, elev av Rembrandt och verksam någon tid vid svenska hovet. Kristian II Tyrann, kopior av porträtt i Germanisches Museum i Nürnberg och museet i Neapel; Karl X Gustaf avfyrande en salva från Kronborgs slott, målning av H. Hansen; drottning Ulrika Eleonora d. ä. porträtt i olja, klädning av guldbrokad och blå hermelinskappa; Karl XII klädd i brun dräkt med pansar, rikt skulpterad och förgylld ram av svenske målaren David von Krafft; Karl XII i blå dräkt av David von Krafft, Altranstätt 1707; Karl XII i blå dräkt, samma vanliga typ; Drottning Ulrika Eleonora d. y. i vit sidendräkt, blå hermelinskappa; Drottning Ulrika Eleonora d. y. i brun dräkt samt två porträtt i blå hermelinskappa. Drottning Lovisa Ulrika (?) porträtt i grå klädning och röd hermelinskappa målning av F. Lippoldt 1741; Gustav III åtföljd av hovstallmästaren greve Adolf Fredrik Munck besöker Kristian VII, målning av E. Paulsen; Drottning Sofia Magdalena, en dålig kopia av Peder Als. Oscar I mottager hyllning på Drottningholms slott av danska studenter, anförda av Carl Ploug; Oscar II i helfigur, i bakgrunden generalen greve Sven Lagerberg och överkammarrherren greve von Rosen; målning 1887 av hovintendenten, grænen vid konstakademien i Stockholm E. Perséus.

DE UNDERLIGA VÄGARNE.

Forts. fr. sid. 182.

och de var alla hyggliga och trofasta som alltid, men jag kände mig ändå främmande. Inte för att jag varit borta så länge, utan för att jag kanske snart skulle lämna dem för alltid. Det var ju nästan som att sitta och passa klockslag, så och så mycket pengar hade jag, så och så många dagar kunde jag leva!

Jag gjorde en gest för att avbryta honom, men han hejdade mig:

— Jag vet vad du nu ville säga, och det finns gränser för spöken som för djävlar, skriver salig Goethe! Men det trodde inte jag, som är en obotlig pessimist, och därför satt jag och såg på klockan som en livdömd. Dag efter dag. Den ljuva hade jag nästan glömt, hela mitt liv syntes mig så oändligt avlägset, även det som sket på allra sista tiden. Så kom den dagen och den kvällen. Jag gick med mina sista pengar ut till Stallmästargården i något slags beslut att sedan ta en näve sömnpulver på en gång och somna in för alltid i Haga ruiner. Då satt han där, min kamrat från Jönköpingstiden, som jag nämnde! Så många hus som vi byggde där! Han satt där ensam, du, hade han haft sällskap, så låge jag nu i den frusna jorden, så sannt jag sitter här!

Han tog en djup klunk ur sin grogg och teg en stund, innan han fortsatte:

— Ja, vägarne är underliga, som du säger! Vem ledde mina steg dit den kvällen? Han hade överfyllt med arbete åt mig, han bygger stora bostads-

komplex åt stadens och statens tjänstemän, en djärv företagare i dessa baisse-tider och en liten Napoleon i sitt fack! Jag var räddad, har nu jobb för flera år framåt, och pengar kunde jag få i förskott så mycket jag behövde! Återigen a narrow escape! Men till julafton tågar jag in i mitt gamla hem, som jag uppriktigt sagt länge har saknat! Skål!

Vi klingade och sen tego vi en stund, sentimentala båda två.

— Nå, din hustru? vågade jag känna mig för.

— S'ackare, hon har nog inte haft det för roligt, hon heller! Men nu ska vi stryka över och gå vi dare, som det heter!

Han tittade litet förlägen i golvet.

— Kanske inte hon, du vet, blir din sista kärlek då? undrade jag. Som du trodde!

Han såg upp igen och log:

— Hennes skål i alla fall! Den ljuvliga och hälsobringande madonnan på de underliga vägarne!

SLUT.

Veckans Porträtt Galleri

nödgas vi beklagligtvis allt fortfarande avstå från tillförlige de soårigheter med klichéring, vilka den alltjämt pågående kemigrafstrejken medför. Så snart det är oss möjligt, återupptaga vi serien.
Redaktionen.

Till bild å sid. 179.

I Lidköping högtidlighölls söndagen den 5 dec. 250-årsdagen av den s. k. Nya stadens grundläggning. Alimán flaggning ägde rum, varjämte Gamla rådhuset, det jaktlott stadens grundläggare greve Magnus Gabriel De la Gardie skänkte till staden, erhållit en särskild utsmäckning med granar, guirlander och flaggdekorationer. Högtidligheten inleddes med tacksägelsegudtjänst i stadens kyrka, varefter följde en friluftskoncert på torget av Skaraborgs regementets musikkår och ett minnestal över stadens grundläggare av stadsfullmäktiges ordf. revisionssekreterare W. Zethelius samt slutligen en minnehögtidlighet i kyrkan i vars program ingick utom en historik av kandidat Knut Schröder över stadens grundläggning och utveckling även musik- och sångnummer. På aftonen var staden rikt illuminerad.

Lidköping, den äldsta av städerna vid Värnern, erhöi stadsprivilegier redan så tidigt som 1446, men torde hava varit handelsplats långt förut. År 1651 erhöi riksmarsken Jakob De la Gardie staden Lidköping, hvilken då låg öster om ån Lidan, såsom tillökning till sitt grevskap. Fyra år senare beslöt emellertid sänderna, att Lidköping skulle frånges grevskapet och läggas under kronan. I vederlag härfor erhöi riksmarskens son riksmarskalken Magnus Gabriel De la Gardie tillstånd att anlägga en ny stad, för vilken han genom jordbyte förvärvade plats på motsatta sidan av Lidan. Privilegierna för den nya staden utfärdades den 5 dec. 1670, men stadens anläggning påbörjades först några år senare. Riksmarskalken vårdade sig på bästa sätt om staden, ditförde på galejer sitt nära Leckö uppförda jaktlott, vilket skänktes till staden som rådhus och bevarats till våra dagar, inrättade skola och barnhus samt främjade kraftigt handel och hantverk.

De båda städerna vilka tidigare haft skild förvaltning lades vid reduktionen 1683 som en enhet under kronan och fingo 1705 gemensam förvaltning. År 1848 lades den gamla staden genom våldel i aska. — Lidköping kunde länge glädja sig åt en rask utveckling och stigande välmåga tack vare det bördiga uppland samhället ägde. Konkurrensen med de senare anlagda städerna vid Vänern liksom det avbräck de nybyggda Trollhätte- och Göta-kanalerna åsamade staden medförde emellertid under slutet av förra århundradet en nedgångsperiod, vilken dock snart nog avlöstes av en rask alljämt fortgående löfresrik industriell blomstring.

Text till portr. å sid. 180.

Major Elof Berggren, ledare för den Rödakorsexpedition med läkemedel till Petrograd, som avreste från Stockholm den 28 oktober, har nu återkommit den 3 dec. med ångaren Gauthio. Den andre deltagaren i expeditionen, fältläkaren A. Odelberg, kvarstannar däremot ännu en kort tid i Petrograd för att övervaka fördelningen av den medförda sändningen som består av Röda korsets för 70,000 kronor inköpta läkemedel, däribland bedövningsmedel och sjukvårdsinstrument, samt från föreningen Rådda barnen medicin, näringsubstrat såsom barnmjöl och maltextrakt samt barnkläder för olika barnanstalter i Petrograd. Vidare hade av vänstersocialistiska partiet i Sverige medsånt ett mindre parti läkemedel till sjukhusen och medfördes slutligen från Röda korset en del livsmedel för svenskarna i Petrograd. Svenska kolonien där består f. n., efter vad major Berggren efter hemkomsten uppgivit av omkring 150 personer, vilka givit uttryck åt en önskan att av den erhållna sändningen söka dela med sig även till de svenskar, som ännu finnas kvar i Mo-kva.

Ryssarna ha nu, enligt vad major Berggren berättat, fått ögonen öppna för nödvändigheten att ta hand om barnen och man gör nu allt för att ge dem tillräcklig näring och lämplig vård. Major Berggren hade för övrigt funnit resan mycket intressant och fått en livlig uppfattning av den allmänna tacksamheten mot Sverige och svenskarne för vad de sökt åstadkomma att bistå såväl sina egna landsmän som andra nödlidande i den ryska huvudstaden.

Till bild å sid. 180.

Danske konungen befinner sig f. n. tillsammans med sin gemål på resa till de tre stormakterna inom ententen, England, Frankrike och Italien, för att till resp. länders statsöverhuvud överbringa det danska folkets tacksamhet för den genom Versaillesfreden mottagna omätligt stora nationella gåvan, Sönderjyllands återföring med Danmark. Resan torde därjämte få betraktas som en officiell bekräftelse av den danske statsministerns i dagarne gjorda uttalande, att Danmarks utrikespolitik samtidigt med att neutraliteten strängt upprätthålles söker orientering åt västmakterna.

Konungaparets besök i London under dagarne 29 nov.—7 dec. förflyt, då konungen undanbett sig större fästligheter, under enklare men hjärtliga former.

Den franska prässens välkomsthälsningar vid konungaparets ankomst till Paris den 8 dec. kännetecknades av varm sympati för såväl den danske suveränen som för det folk han företräder, samt gävo uttryck åt den franska nationens glädje över att det förunnats Frankrike och dess allierade att i rättfärdighetens namn till Danmark återbörda dess av Tyskland bortrövade landsdelar.

Forts. fr. sid. 181.

sagokomedin *Turandot* fördes fram över tiljan. Denna snart tvåhundraåriga komedis litterära värde är ej av den art att detta ensamt kunnat rädda den från glömskan bland så många senare tillkomna och långt högre stående dramatiska alster. *Turandot* är den enkla fabeln om en omänskligt grym och manshatande prinsessa, som förelägger sina många grjande prinsar det hårda villkoret att antingen gissa tre av henne framställda gåtor eller ock att mista huvudet för sin förmätenhet. Gåtorna förbli emellertid ogissade, de spetsade villkuren flera och sorgen över kärsardotterns grymhet större i Mittens land. En dag infiner sig dock den rätte: prinsen som gissar rätt och tämjer den åtråddas tigerhjärta.

Några anspråk på trolighet uppställer ej denna sagokomedin, som av Gozzi förlagts till det under hans levnad fjärran och utforskade landet Kina. Men i sin allegoriska form erbjuder den en tacksam uppgift för en regissör med skapande fantasi. Lorensbergsteaterns styrka låg även i den utomordentligt sinnrika och vackra uppsättning regissören hr *Knut Ström* besatt stuycket. Särskilt glansfull var scenen inne i den käserliga divanen, när den främmande furstesonen under ett crescendo som stiger till storm gissar de honom förelagda gåtorna. Till förlång för denna delikata sagostämning lände den vid sidan av genomförda, men ej med stycket sammansmälta *commedia dell'artes* åten, som s undom kom föreställningen att svika på g ånsen till det rena spexet. Över huvud skänkte icke det levande materialet samma illusion som den stumma miljön, Föken *Doris Nelsons* *Turandot* föreföll rätt tänkt, men överspekulerade. Hr *Martin Ericson* fan för sin prins Kalaf vackra och överygande uttryck, men skyddade stundom ej gestalten för en tung naturalism som bröt sig ur sagans spröda ram. Av bifigurer minns man med nöj hr *Arvid Petersens* Barak, Gösta Cederlunds och Carl Ströms improvisationer, som var i sin art höllo god stil.

Turandot får väl snarast betraktas som ett före-jul-program — en vacker regisak, innan nyåret kommer med tyngre vägande och större dramatik.

Forts. fr. sid. 184.

Efter ett kort hälsningstal av professor H. Schück och sång av Stockholms studentsårgarförbund utdelade konungen prisen till de olika pristagarne. Först överlämnades 1920 års pris i fysik till direktör O. E. Guillaume efter anförande av vetenskapsakademien preses överingenör H. G. Ekstrand, varpå 1919 års pris i medicin utdelades till dr Juls Bordet efter ett anförande av professor Alf. Petterson och 1920 års pris i medicin till professor Aug. Krogh efter ett anförande av prof. J. E. Johansson. Därefter förrättades utdelningen av 1919 års pris i litteratur till C. Spitteler, vilken av sjukdom hindrats att infinna sig till högtidligheten, samt 1920 års pris till Knut Hamsun, båda efter anförande av prof. Har. Hjärne. Mellan och efter prisens överlämnande utförde studentkören sång.

På aftonen var en lysande bankett anordnad för Nobelpristagarne på Grand Hotel. Vid fästigheten presiderade prins Carl.

Norska stortinget utdelade vid sitt sammanträde den 10 dec. Nobels fredspris för åren 1919 och 1920. Det första har tillerkänts Förenta staternas president *Woodrow Wilson* och det senare presidenten i fran ska senaten, presidenten i Nationernas förbunds råd *Léon Bourgeois*.

Sedan Nobelkommitténs ordf. i statsrådet Lövlund tillkännagivit kommitténs beslut med hänsyn till prisutdelningen, tog stortingens president Buen till orda och uttalade att fredspriset till Förenta staternas president åtföljdes av hela det norska folkets tacksamhet för att presidenten i en av sina bekanta fjorton fredspunkter lyftat utkastet till en av rättfärdighet präglad mänsklighetens grundlag fram i ögonbicket aktuella världspolitik. — Med fredspriset till *Leon Bourgeois* följde en hälsning från Norge till fredsviljan hos det franska folket, för vilket den med priset u märkte under en lång följd av år varit en så framträdande representant.

INNEHÅLL: Riksdagsman *Adolf Alexandersson* (biografiskt och helsidesporträtt). — Nobeldagen i Stockholm och Kristiania. — Danske konungaparet på resa. — Porträtt och bilder till dagskrönikan. — Svenska porträtt i utländska samlingar. Av N. V. Hagström. — "De underliga vägarne". Novell av Hugo Öberg.

ENASTÅENDE KRIGSMONUMENT.

MONUMENT ÖVER FRANSKA SOLDATER under striden vid Thaumont i juli 1916 i skyttegraven övveraskade och levande begrava under rasande jordmassor. Ur jorden stucko gevärsbajonetterna upp när man fann graven och över denna har nu byggts ovanstående monument under vilket man alljämt ser bajonetterna, en gripande skildring från världskrigets fasor. — Efter fotos.
Text å sid. 183.

Vidst. bild: KERINSKIJ, den första ryska revolutionens ledare, anländ till Paris. — Efter senaste porträtt.

Ett antal engelska officerare och underofficerare, vilka hållits i bolschevikisk fångenskap i Baku, hava efter återvunnen frihet i dagarna hemkommit till England. De föllo i bolschevikernas händer vid Baku, dit de rest från Enzeli för att sätta staden i försvarstillstånd mot bolschevikerna och utestänga dem från Persien. Efter tillfångtagandet fråtogos de sina vapen och kastades efter ett fingerat rättsförhör i fängelse.

ENGELSKA SJÖOFFICERARE OCH UNDEROFFICERARE arresterade av bolschevikerna i Baku, nu återkomna till hemlandet. — Efter foto.

Eftertryck av text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan anvisande av källan förbjudes vid laga påföljd.
För Berättelser och Historietter gäller ovl.ordligt förbud.